

Forfatter: Rantzau, Christian

Titel: BREV TIL: Gram, Hans FRA: Rantzau, Christian (1743-01-26)

Citation: Rantzau, Christian: "BREV TIL: Gram, Hans FRA: Rantzau, Christian (1743-01-26)", i *Breve fra Greve Christian Rantzau til Hans Gram*, Græbes Bogtrykkeri 1930, s. 129. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991720-000-shoot-L0019917200000055.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Greve Christian Rantzau til Hans Gram

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

¹*Brahesborrigd. 26de Ianuarij 1743.*

Velædle og Velbr HEr lustitz Raad!

Var alle Nye Aars Breve som HEr lustitz Raads og alle Nye Aars ønskere som Hand, var mand ei saa fortrydelig og saa fortredelig, som det vel undertiden kan falde, mand maa blive ved den Correspondentz, mens snarere maatte ønske sig flere af de dage; jo tiere mand kand have Brev fra saadan en Mand, jo behageligere og fornøveligere er det. Betænck da sielv, kiere HEr lustitz Raad, huor kierkommen Deres meged ærede skrivelße ² haver været mig, da i samme mig derhos gives forsickring om Hands stedße ved varende godhed og Venskab for mig og mit Huuß, den ingen sandeligen bedre veed at skiønne paa end jeg og med største agt og tacknemmelighed er kiender, tilønskende HEr lustitz Raad igien af et oprigtigt hiertte alt det gode, gafnlige og behagelige, Hannem best kand beqvemme og Hands eged Hiertte kand attraa, ei alleeniste dette Aar, mens mange, mange paafølgende glade, sunde og fornøvede Aar i Flor og Velstand at opleve og overleve. Min Koene legger sit ønske til mit og formelder sin Heißen. Publica nova veed vi Land Folck alt for vel, vi ei skal have fra de mystérieuse Kiøbenhavns Ind vaanere, mens det ventter vi os alletider fra Holland, huor det da dog stedße for os haver gratiam novitatis, og naar vi da hører et halvt ord i abstracte materier, gißer vi os resten til, Conjecturéer vi falsk i saa forvirrede Con junctures saa gißer vi om igien, og som uforfarene Siøe Mænd skylder paa Compassens missviibning og paa en Kaad-Strøm, der har forleed og forsadt os, huorved da ingen er fornærmed og intted forseed; er det ting, der con cernérer Patriam og det gaar vel, faar vi det tids nock at vide og hiert inderlig kand tacke Gud derfor; gaar det ilde, som Gud i Naade forbiude, faar vi det ickunds alt for tilig at føele og aarsag nock at gremme os derover. Min Søn Otto Manderup holder mig redeligen deri Ord, hand nævner mig aldrig de ting, der kand være under Hands Behandling eller Ham maatte være be troed, saa Hand aldrig melder mig andet, end det Hand Gud skee lof er vel, der og alt kand være mig nock. At Hand ellers skulde kunne optages i den lærde Flock ved deres nye Societatem Eruditam, vilde ei lidet fornøye mig, s. 130om Hand ellers kunde leve saa længe at gjøre fyldest; thi paa anden maade er det ickunds en prostitution ¹. Lærde Hendrick af Navned ² har endog i vore tider ei kundet undgaaed en utidig Censur i sin Graf, da Hand dog var bene meritus pro Eruditis, om de end vilde negte Hannem at være Eruditus sielv. leg har skreved min Søn mine tancker over det Bref, Mr Noodt fra Schlesvig havde skreved Mr Hendrickßøn til om det Verck, Hand havde i giære over de Rantzauers familie, som jeg haabes Hand haver ladet Hannem læse, da jeg ei haver hørt dertil siden ³; nu ventter vi dagligen med forlængsel paa Foetus Eruditæ societatis, der saa mange meere kand skiønne om og dømmes paa, siden Landet bliver opfyldt med Doctores; Vores Hedegaards Specimen vidste jeg gierne, og jeg har udsadt paa at faa det, Dr. Hagerup haver udgiven ⁴. leg har og ved Provstemoedet i Odensee havd et lærd maaltid med dend forskiel, at min Koene eene som Fruentimmer og det lærdeste Skiegg i heele Fyens Land bivaanede samme ⁵. Det er mig meged ukiert, at den gode Biskop Hersleb ei bedrer sig i sin Helbred, saa jeg seer, at huerken Lystgaard paa Landet eller publique absolution og Altergang (den Hand, id quod Tibi privatissime sit dictum, hører meged ilde over hos alle og af den Mennisked følgende skrøbelighed derangéer mangan eens andagt) hielper Ham til bedre helbred ⁶.

De partes in Historia et Lingua Patriæ, HEr lustitz Raad har udvaldt sig, beder jeg ei at holde tilbage med, mens snart at maa komme for Liußed, da jeg og alle spidßer Hierne og Øren derefter og jeg for min deel er viß s. 131paa den Mathias Byße-mager bliver uforligelig [sic] og inimitable ¹. leg mercker vel, HEr lustitz Raad har ei det ringeste bladet i Kong Carl den XIItes Svenske Historie in Folio ², ellers havde Hand inter subscribentes fundet mit Navn; jeg har den alt til livs og nock deraf i et Exemplar; dog ventter jeg første dagen at see den Tydske version ³, der prætendéer at distinguére sig ved en deel Noter og Planer; jeg har endog af nyesgierighed over saa interessante vore Levetider læst Adlerfeldts Memoires, der nesten ickunds er et journal ⁴, og Vie eller Memoires du Roy Stanislas ⁵, der indbefatter nogle curieuse Anec dotes, om ellers paalidelige, saa vel som Memoires af den Sal. Konges Ephe stion Prince de Wirtemberg ⁶, huis Læßning mand hartad maatte fortryde, om den ei saa snart var absolvéed; mens det jeg gierne i sin tid og saasart muelig ønskede at læse, var Meursii nye oplagde Historie, saavelsom Vores Histoire Metallique ⁷, entten de nu par souscription eller quocunque anden modo kand venttes at faaes; derom svarer HEr lustitz Raad ei mindste ord. Saa vidste jeg og gierne ved Leilighed en gang, huad der var ved det Herbarium Vivum Norzvagicum, jeg sendte HEr lustitz Raad for nogle Aar siden ⁸ og der blev giort saa meged væsen af i Norge, at jeg gjorde mig megen umag for at faa det ved Mandens Død, om maaskee det fandtes i sin tid værd videre at see Liußed, da jeg gjør mig fuldkommen den tancke, at efter vores Clima og Lands-Siugdomme findes lige saa gode og tilstreckelige Herbes Vulnèraires i de Norske Klipper som im Schweitzer Gebürge, mens os mindre bekiendte. Saa lidet som jeg kiedes ved at entretenére HEr lustitz Raad, saa kiedsommelig maa vel dette mit lange Brev om ingen ting falde Hannem; Kiere, hav mig undskyldt, det ligger til Landsbyen at falde kiedsommelig, s. 132mens det, jeg aldrig skal kiedes ved, er i alle tilfælde og i alle tider i gier ningen at maatte kunde udviise, med huad Ergivenhed og redebond tienist ferdighed jeg stedße forbliver Velædle og Velbr HEr lustitz Raads

Tienistvilligste Tiener C. Rantzau.